

คู่มือการปฏิบัติงาน

(Work Manual)

การใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง

รหัสคู่มือ สขป.๖/ศก.๖/๒๕๖๐

หน่วยงานที่จัดทำ
ส่วนเครื่องจักรกล
สำนักงานชลประทานที่ ๖

ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการส่วนเครื่องจักรกล สำนักงานชลประทานที่ ๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑
จำนวน ๑ เล่ม
เดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐

คำนำ

ตามที่กรมชลประทานได้มีคำสั่งให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงานของกรมชลประทานให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งเผยแพร่ ถ่ายทอด และสื่อสาร แนวทางการปฏิบัติงาน อีกทั้งสามารถติดตามผลการดำเนินการ ประเมิน และใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ ฝ่ายปฏิบัติการเครื่องจักรกลและยานพาหนะ ส่วนเครื่องจักรกล สำนักงานชลประทานที่ 2 ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่องการใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง เพื่อให้กระบวนการและขั้นตอน เป็นองค์ความรู้ที่ใช้เผยแพร่ ถ่ายทอด ในลักษณะคู่มือการปฏิบัติงาน ที่ถูกต้องครบถ้วน ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน(Work Manual) ของฝ่ายปฏิบัติการเครื่องจักรกลและยานพาหนะ ส่วนเครื่องจักรกล สำนักงานชลประทานที่ 2 ฉบับนี้ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการและขั้นตอนกระบวนการและแบบฟอร์มที่ใช้ต่างๆ

คณะกรรมการจัดทำหัววังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับผิดชอบใน งานวางแผน การขอใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง ทุกหน่วยงานภายใน กรมชลประทาน ซึ่งจะช่วยให้มีความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการรายละเอียดที่ เกี่ยวข้องและสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุผลสำเร็จได้ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

คณะผู้จัดทำ

ฝ่ายปฏิบัติการเครื่องจักรกลและยานพาหนะ
ส่วนเครื่องจักรกล สำนักงานชลประทานที่ 2

สารบัญ

	หน้า
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขต	1
คำจำกัดความ	1
หน้าที่ความรับผิดชอบ	2
สรุปกระบวนการใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง	3
1. Work Flow กระบวนการ	4
2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	7
3. ระบบติดตามประเมินผล	9
4. เอกสารอ้างอิง	9
5. แบบฟอร์มที่ใช้	9

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)
การใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้หน่วยงานในสังกัด สำนักงานชลประทานที่ 2 ได้เรียนรู้การปฏิบัติงานที่ชัดเจน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ที่แสดงถึง รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มุ่งไปสู่การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นไปตามเป้าหมาย และบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ

1.2 เพื่อเป็นหลักฐานแสดงวิธีการทำงานที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ ให้สามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากการกระบวนการที่มีอยู่

1.3 เพื่อความสะดวกในการจัดยานพาหนะให้แก่หน่วยงาน รวมถึงการรายงานข้อมูล

1.4 เพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดยานพาหนะ ให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่ขัดต่อระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยยานพาหนะ พ.ศ. 2547

2. ขอบเขต

คู่มือการปฏิบัติงานนี้ครอบคลุมขั้นตอนของการทำเรื่องกระบวนการใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง ภายใต้เงื่อนไขที่สำนักงานชลประทานที่ 2 และโครงการฯ ในสังกัด โดยใช้ดุลพินิจในการสั่งการอนุญาต เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน เกิดความประทัยและคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่ขัดต่อระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยยานพาหนะ พ.ศ. 2547

3. คำจำกัดความ

3.1 ยานพาหนะ หมายความว่า รถ - เรือ โดยสารและขนส่งทุกประเภท รถบรรทุกติดปั๊มจั่น รถบรรทุกยกเทาขนาดของรถรวมน้ำหนักบรรทุกไม่เกิน 21 เมตริกตัน และยวดยานอื่น ๆ ทุกชนิดของ กรมชลประทาน

3.2 ยานพาหนะส่วนกลางหน่วยงาน หมายความว่า ยานพาหนะที่จัดไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของหน่วยงาน

3.3 หน่วยงานควบคุม หมายความว่า สำนักเครื่องจักรกล

3.4 หน่วยงาน หมายความว่า สำนัก กอง หน่วยงานเทียบเท่า สำนัก กอง ส่วน ศูนย์ โครงการ ฝ่าย กลุ่มงาน งาน หน่วยงานเฉพาะกิจตามคำสั่งกรมชลประทานหรือหน่วยงานอิสระตามการแบ่งส่วนราชการของกอง ที่ได้รับยานพาหนะไปใช้งาน

3.5 พนักงานขับรถยนต์ หมายความว่า ลูกจ้างประจำหรือชั่วคราว ซึ่งจ้างไว้ในตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ของกรมชลประทาน

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ

ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การบริหารเครื่องจักรกลและยานพาหนะ เพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพที่สุด วางแผนการใช้งาน การจำหน่าย การจัดหาดแทนและเพิ่มเติมให้เหมาะสมเพียงพอต่อการใช้งาน ให้การสนับสนุนการแก้ปัญหาอุทกภัย ภัยแล้งและสาธารณภัยต่างๆ ปฏิบัติงานและ/หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

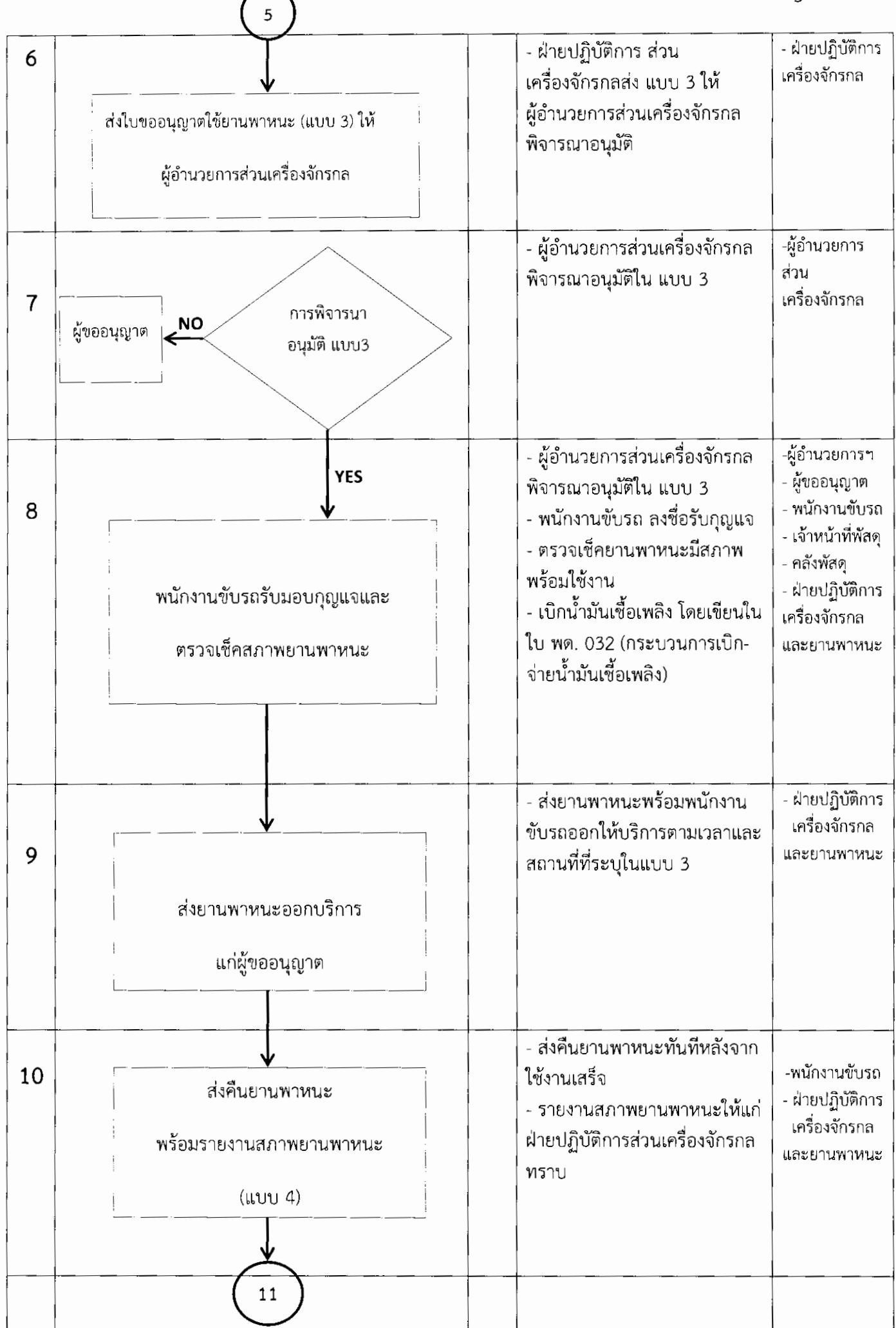
สรุปกระบวนการใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง

การใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. ขออนุญาตใช้ยานพาหนะ
2. เขียนใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ(แบบ 3)
3. ผู้บังคับบัญชาพิจารณาแบบ 3
4. ส่งใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ (แบบ 3)ให้ฝ่ายวิศวกรรมฯ
5. ฝ่ายวิศวกรรมฯตรวจสอบ(แบบ3) และให้ฝ่ายปฏิบัติการเครื่องจักรกลและยานพาหนะ จัดเตรียมยานพาหนะพร้อมพนักงานขับรถ
6. นำใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ (แบบ 3)ส่ง ให้ผู้อำนวยการส่วนเครื่องจักรกลพิจารณาอนุมัติ
7. ผู้ขออนุญาต รอการพิจารณาของอนุญาตแบบ3 จากผู้อำนวยการส่วนเครื่องจักรกล
8. พนักงานขับรถรับมอบกุญแจและตรวจเช็คสภาพยานพาหนะให้มีสภาพพร้อมใช้งาน
9. ส่งยานพาหนะพร้อมพนักงานขับรถ ออกให้บริการตามเวลาและสถานที่ที่ระบุในแบบ 3
10. ส่งคืนยานพาหนะ พร้อมทั้งรายงานสภาพยานพาหนะ(แบบ 4)
11. ตรวจสอบสภาพยานพาหนะและส่งคืนกุญแจ และจัดทำสรุประยงานการใช้รถ

5. Work Flow กระบวนการ

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
1			<ul style="list-style-type: none"> - ขออนุญาตใช้ยานพาหนะตามแผนการเดินทางที่ได้รับมอบหมาย ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา 	- ผู้ขออนุญาต
2			<ul style="list-style-type: none"> - เขียนใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ (แบบ 3) - ส่งอ ผคก., ฝ่ายฯ โถยต์ ลงพิจารณา 	- ผู้ขออนุญาต
3			<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุญาตแบบ 3 - กรณีผู้บังคับบัญชาอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตส่งต่อ แบบ 3 ให้ฝ่ายวิศวกรรมเครื่องจักรกล - กรณีไม่ผ่าน ผู้บังคับบัญชาจะส่งเรื่องคืนผู้ขออนุญาต 	- ผู้บังคับบัญชา
4			<ul style="list-style-type: none"> - ส่งแบบ 3 ให้ฝ่ายวิศวกรรม ส่วนเครื่องจักรกลทำการตรวจสอบ - ลงทะเบียนแบบ 3 	- ผู้ขออนุญาต - ฝ่ายวิศวกรรม
5			<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายวิศวกรรม ส่วนเครื่องจักรกลทำการตรวจสอบแบบ 3 - ฝ่ายปฏิบัติการเครื่องจักรกลและยานพาหนะจัดเตรียมยานพาหนะพร้อมพนักงานขับรถ - พิจารณาระยะทางและจำนวนน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่ระบุในแบบ 3 	- ฝ่ายวิศวกรรม ส่วน เครื่องจักรกล - ฝ่ายปฏิบัติการ เครื่องจักรกล และยานพาหนะ

11	<p>ตรวจสอบสภาพ ยานพาหนะและ ส่งคืนกุญแจ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบสภาพยานพาหนะตามที่ได้รับรายงาน - ส่งคืนกุญแจ - จัดทำสรุประยงานการใช้รถ	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายปฏิบัติการ เครื่องจักรกล และยานพาหนะ - พนักงานขับรถ - ผู้ขออนุญาต
----	--	---	---

6. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะส่วนกลาง

รายละเอียดงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	เอกสาร/ ระเบียบ / แบบฟอร์มที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ	เงื่อนไขการ ปฏิบัติงาน
1. ขออนุญาตใช้ยานพาหนะตามแผนการเดินทางที่ได้รับมอบหมาย ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา	จัดทำใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ	แบบ 3	ผู้ขออนุญาต	
2. เสียงใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ(แบบ3) เสนอ ผศก., ฝ่ายฯโดยตรงพิจารณา	เขียนใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ(แบบ3)และเสนอ ผศก., ฝ่ายฯโดยตรงเพื่อพิจารณา	แบบ3	ผู้ขออนุญาต	
3. ผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุญาตแบบ 3	.ผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุญาตแบบ 3 - กรณีผู้บังคับบัญชาอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตส่งต่อ แบบ 3 ให้ฝ่ายวิศวกรรมเครื่องจักรกล - กรณีไม่ผ่าน ผู้บังคับบัญชาจะส่งเรื่องคืนผู้ขออนุญาต	แบบ3	ผู้บังคับบัญชา	
4. ส่งใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ (แบบ 3) ให้ฝ่ายวิศวกรรมฯ	- ส่ง แบบ 3 ให้ฝ่ายวิศวกรรมส่วนเครื่องจักรกลทำการตรวจสอบ - ลงทะเบียน แบบ 3	แบบ3	- ผู้ขออนุญาต - ฝ่ายวิศวกรรม	
5. ตรวจสอบและจดยานพาหนะ	- ฝ่ายวิศวกรรม ส่วนเครื่องจักรกลทำการตรวจสอบแบบ 3 - ฝ่ายปฏิบัติการเครื่องจักรกลและยานพาหนะจัดเตรียมยานพาหนะพร้อมพนักงานขับรถ - พิจารณาระยะทางและจำนวนน้ำมันเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่ระบุใน แบบ 3	แบบ3	ฝ่ายวิศวกรรม ส่วน เครื่องจักรกล - ฝ่ายปฏิบัติการ เครื่องจักรกล และ ยานพาหนะ	

รายละเอียดงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	เอกสาร/ ระเบียบ / แบบฟอร์มที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ	เงื่อนไขการ ปฏิบัติงาน
6.ส่งใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะ (แบบ 3) ให้ผู้อำนวยการส่วนเครื่องจักรกล	- ฝ่ายปฏิบัติการ ส่วนเครื่องจักรกลส่ง แบบ 3 ให้ผู้อำนวยการส่วนเครื่องจักรกล พิจารณาอนุมัติ	แบบ3	ฝ่ายปฏิบัติการ เครื่องจักรกล	
7.การพิจารนาอนุมัติ แบบ3	- ผู้อำนวยการส่วนเครื่องจักรกล พิจารณาอนุมัติใน แบบ 3	แบบ3	ผู้อำนวยการ ส่วนเครื่องจักรกล	
8.พนักงานขับรถรับมอบกุญแจ และตรวจเช็คสภาพยานพาหนะ และตรวจเช็คสภาพยานพาหนะ และตรวจเช็คสภาพยานพาหนะ	- ผู้อำนวยการส่วนเครื่องจักรกล พิจารณาอนุมัติใน แบบ 3 - พนักงานขับรถ ลงชื่อรับ กุญแจ - ตรวจเช็คยานพาหนะมีสภาพพร้อมใช้งาน - เปิกน้ำมันเชื้อเพลิง โดยเชี่ยน ในใบ พด. 032 (กระบวนการเบิก-จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง)	- แบบ3 - พด. 032	ผู้ขออนุญาต - พนักงานขับรถ - เจ้าหน้าที่ พัสดุ - คลังพัสดุ	- ฝ่าย ปฏิบัติการ เครื่องจักรกล และ ยานพาหนะ
9.ส่งยานพาหนะออกบริการ แก่ผู้ขออนุญาตเดินทางตามที่ขอ	- ส่งยานพาหนะพร้อมพนักงานขับรถออกให้บริการตามเวลา และสถานที่ที่ระบุในแบบ 3	แบบ3	- ฝ่าย ปฏิบัติการ เครื่องจักรกล และ ยานพาหนะ	
10.ส่งคืนยานพาหนะพร้อมรายงาน สภาพยานพาหนะ (แบบ 4)	- ส่งคืนยานพาหนะทันที หลังจากใช้งานเสร็จ - รายงานสภาพยานพาหนะให้ເຄົ່າໄໝປະບົບຕິການສ່ວນ ເຄື່ອງຈັກຄລທຽບ	แบบ4	-พนักงาน ขับรถ - ฝ่าย ปฏิบัติการ เครื่องจักรกล และ ยานพาหนะ	

รายละเอียดงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	เอกสาร/ ระเบียบ / แบบฟอร์มที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ	เงื่อนไขการปฏิบัติงาน
11. ตรวจสอบสภาพยานพาหนะและส่งคืนกุญแจ	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบสภาพยานพาหนะตามที่ได้รับรายงาน - ส่งคืนกุญแจ - จัดทำสรุประยงานการใช้รถ 	แบบ 4	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายปฏิบัติการ ศรีองจักษณ์ และ ยกพาหนะ พนักงานขับรถ และ ผู้อนุญาต 	

7. ระบบติดตามประเมินผล

1. ฝ่ายปฏิบัติการ ส่วนเครื่องจักรกล ดำเนินการตรวจสอบและดูแลสภาพยานพาหนะของทางราชการ ให้ตรงตามมาตรฐานที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมกำหนด

2. ฝ่ายปฏิบัติการ ส่วนเครื่องจักรกล ดำเนินการจัดทำสมุดบันทึกการใช้รถยนต์ของแต่ละเลขหมายรวมถึงปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของแต่ละเลขหมาย เพื่อจัดทำรายงานและรวมลงในแบบ 8 ต่อไป

3. ฝ่ายปฏิบัติการ ส่วนเครื่องจักรกล รวบรวมรายงานผลการใช้ การซ่อมบำรุงและสภาพของยานพาหนะแต่ละเลขหมายตามแบบ 8 โดยมีการรวมไว้เป็นรูปเล่มเพื่อจัดทำรายงานส่งให้ทางผู้อำนวยการสำนักเครื่องจักรกลรับทราบต่อไป

ในการจัดทำรายงานต่างๆ นั้น มีการจัดทำทุกๆ เดือน โดยมีกำหนดส่งไม่เกินวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

8. เอกสารอ้างอิง

1. ระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยยานพาหนะ พ.ศ. 2547

2. ระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยยานพาหนะ เรื่อง การใช้ยานพาหนะ

9. แบบฟอร์มที่ใช้

1. ใบขออนุญาตใช้ยานพาหนะส่วนกลาง (แบบ 3)

2. สมุดบันทึกการใช้รถยนต์ (แบบ 4)

3. ใบเบิกจ่าย – พ.ส.ด. (พ.ด. 032)